

KOKKIE

door

HERMAN DE BOER

KOKKIE

BEKROOND
DOOR DE NEDERLANDSCHE
ZONDAGSSCHOOL-VEREEN.

TEKENINGEN VAN JAN LUTZ

K O K K I E

**DE GESCHIEDENIS VAN
EEN TORENKRAAI**

**DOOR
HERMAN DE BOER**

G. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

I. KOKKIE.

Ka, ka!
Dat is Kokkie.

Hij is al weer wakker.

Hij zit op de nok van het dak.

Het is heel vroeg in de morgen en nog kil, maar de zon straalt al heerlijk van de hemel en schijnt warm op zijn dikke kop, op zijn rug, op zijn buik. . . . Al zijn veren heeft hij opgeschud, dat die heerlijke warmte toch maar goed op zijn huid kan doordringen.

Zijn glanzende zwarte snavel steekt schuin omhoog en zijn glinsterende kraaloogjes zoeken langs de lucht, de hoge grijs-blauwe lucht, waarlangs een paar vogels trekken, heel hoog, als stipjes zo klein. . . .

Maar Kokkie ziet ze wel en hij kijkt ze na, zo ver hij kan.

Als ze verdwijnen achter de bomen, rekt hij zich hoog op zijn poten om ze nòg te kunnen zien. . . .

Dan duikt hij weer in elkaar en tuurt maar, túúrt maar. . . .

Hij lijkt zo wel op een oud mannetje, die, in gedachten verdiept, zich in het zonnetje zit te koesteren.

Om hem heen is de drukte van andere vogels: van de mussen, die elkaar scheldend najagen door de tuin, van de spreeuwen, die zitten te kwetteren op de daken, van de duiven, die grote rondvluchten maken in de heldere, zonnige morgenlucht.

Het is alles licht en vrolijkheid.

De zon straalt over het dorp: op de rode en de blauwe daken en op de bomen; misschien gluurt ze hier en daar naar binnen in een slaapkamertje en kriebelt op het gezicht van een jongen, die van al dat heerlijke daarbuiten nog niets bemerkt: „Toe, kom er dan uit, langslaper. Zie je dan niet, dat het dag geworden is?”

Overall is de heerlijke zonneschijn en ze maakt schitterlichtjes van de duizenden dauwdroppels aan de struiken en in het gras. Op de hoogste bonenstaak achter in de tuin zit een merel zijn helder morgenlied te fluiten, de mezen bengelen aan de takken van de bomen; „pink-pink”, klinkt hun helder stemmetje tevreden, als ze weer een lekker hapje hebben gevonden.

Alles is vrolijk, alles is blij.

Alleen Kokkie zit daar stil en eenzaam op het dak.

Het lijkt wel of dat alles hem niet aangaat, of hij er niet bij hoort.

Zoeven, toen er ineens zo'n wilde troep mussen met veel lawaai over het dak kwam stuiven, werd hij even opgeschrikt; hij deed een nijdige pik met zijn snavel en riep de herriemakers zijn „ka-ka” achterna.

Maar nu zit hij weer ongestoord te soezen en schijnt niets te merken van alles, wat er om hem heen gebeurt. Hij zit daar maar.... alleen.... op zijn hoge dak....

Maar.... in zijn oogjes spiegelt zich die wijde ruimte daar boven hem, waar de zon en de wolken, waar de wind en de vogels zijn. En in zijn hartje is niets dan dit éne, dit sterke verlangen: daar in die hoge lucht te kunnen zweven op sterke, snelle vleugels, altijd maar

hoger, altijd maar verder

Maar dat kàn hij niet.

Voor hem is er alleen dit ene dak, waar hij nog maar nauwelijks op kan vliegen, en beneden is de tuin en de nauwe straat.

Dat is Kokkie's wereldje, waarin hij de hele dag moet rondscharrelen, alléén, want de andere vogels houden niet van hem en gaan hem uit de weg.

Voor hem zijn er geen makkers om mee te spelen en te stoeien en te vechten.

Voor hem is er ook geen vrouwtje, met wie hij samen een nest kan bouwen en zorgen voor zo'n troepje hongerige, schreeuwende jongen.

Kokkie is altijd alleen.

En zijn wereldje is maar klein: een dak, een tuin, een straat

En door dat wereldje scharrelt hij elke dag rond als een hulpeloze stakker, die alleen maar *zien* mag hoe hoog en hoe wijd de lucht is en hoe vrij andere vogels daar kunnen zweven en vliegen, maar die daar *zelf* niet komen kan

Dat is moeilijk, dat doet pijn

Kokkie is een vogel, door God geschapen om te zeilen door de hoge ruime luchten maar die alleen maar een beetje kan fladderen, laag bij de grond

Een ruwe, wrede jongen heeft zijn vleugels afgeknipt.

Kokkie is een torenkraai, de leuke tamme torenkraai van Ruurd Poortman.

Hij is een mooie vogel: zijn veren zijn glanzend zwart

en soms, als de zon er op schijnt, ligt er een blauwe weerschijn over; in zijn nek zitten grijze veertjes en ook zijn ogen, die ondeugend-glinsterende ogen, zijn grijs, bijna wit. En zijn kop is heel dik, daarom roepen de jongens „Dikkop” tegen hem.

Ja, hij is wel een mooie vogel, alleen maar . . . die korte, afgesneden vleugelstompjes.

Aan het andere eind van het dorp staat de kerk met de dikke toren. In die toren en in de bomen rondom het kerkplein wonen de torenkraaien. Die toren is hun kasteel, waar ze veilig zijn en waaruit ze kunnen zwerven over het dorp en de velden en bossen daar omheen.

Daar woonde Kokkie vroeger ook, daar is hij geboren en grootgebracht in het nest op de donkere torenzolder; maar dat is nu al weer lang geleden.

Toen hij nog niet oud genoeg was om uit te vliegen, toen er nog zo'n grote kale plek onder zijn buik zat, is hij uit het nest gevallen en door een jongen mee naar huis genomen.

Daar hebben ze hem de kleine, zwakke vleugels afgeknipt en opgesloten in een kistje, waar gaas voor gespannen was.

Maandenlang zat hij daar op een stokje in zijn veel te nauwe kooi, die buiten aan de muur hing. Regen en wind sloegen naar binnen; de jongen vergat soms enkele dagen hem voedsel te brengen: hij werd ziek van honger en koude en verdriet.

Zijn staart sleet stuk tegen het ruwe hout van de achterwand, zijn mooie zwarte veren werden slordig en vies. En als hij eens een enkele keer uit zijn gevangenis gehaald werd, speelden die jongens zó wild met hem, dat hij trillend van bangheid en uitputting in een hoekje kroop.

Van zijn kooi uit kon hij de toren zien. En hij zag zijn makkers dartel buitelen rondom de spits en hij hoorde hun vrolijk geroep. . . . Dan wrong hij zijn kopje door het gaas, dat het bloed langs zijn snavel liep en hij schreeuwde, schreeuwde!

Maar dat hielp niet: het gaas was sterk en zijn baas was wreed.

Toen. . . . na een triestige, koude winter is hij hier gekomen. Zijn nieuwe baasje kocht hem voor drie stuivers. Nu is hij vrij.

Nu mag hij vrij rondscharrelen door de tuin en op het dak. 's Nachts kan hij slapen in het schuurtje, waarvan

het raampje altijd open blijft; daar is hij veilig voor regen en kou.

Hij kan voedsel zoeken in de tuin: kevers en wormen, en van het baasje krijgt hij elke morgen wittebrood, in melk geweekt.

Zijn veren worden glanzender en dichter, aan de afgeknipte vleugels komen héél kleine witte puntjes te voorschijn . . . de kale plek onder zijn buik, die altijd zo koud was, wordt àl kleiner . . . hij is nu sterk en gezond.

En *dit* baasje is zijn vriend.

Die zorgt voor hem, die speelt met hem, die heeft een blinkend ringetje om zijn linkerpoot gedaan . . . dat betekent, dat hij bij het baasje hóórt . . .

Ja, hier heeft hij het goed.

Maar in zijn hartje is gebleven dat éne sterke verlangen naar de lucht en de verten . . .

En nu hij hier op het dak zit, schijnt de zon wel heerlijk op zijn kop en kan hij wel de lucht en de wolken zien en kan hij wel de vogels nakijken, maar voor hem zelf is die lucht onbereikbaar hoog en ver . . .

Het is met Kokkie als met een zieken jongen, die wel heel voorzichtig buiten mag wandelen, maar die nooit eens echt kan meespelen met de sterke, vrolijke jongens . . . die altijd moet toekijken . . . die nooit mag doen, wat hij toch zó gaarne wil . . .

Dat is moeilijk, dat doet pijn.

Arme Kokkie!

2. ZO ZIJN MIJN MANIEREN.

Van de straat af klinkt rumoer.

Er komen enkele werklieden aan, die naar de fabriek moeten. De mannen praten en lachen en hun klompen klepperen vrolijk in de stilte van de morgen. Nieuwsgierig komt Kokkie overeind, als hij de mannen ziet aankomen.

En als ze tegenover hem zijn, aan de overkant van de straat, roep hij luid: ka-ka!

„Goede morgen,” betekent dat.

Hij maakt er een buiging bij ook en steekt zijn kop ver vooruit: ka-ka!

De mannen kijken verwonderd omhoog bij die onverwachte groet.

„Zo dikkop,” roept er een.

„Hier, Gerrit,” roept een ander en steekt zijn blauw kruikje omhoog.

Ka-ka! antwoordt Kokkie.

„Hou je zelf voor de mal”

Hij wordt driftig. De veertjes op zijn kop gaan overeind staan. Als een der mannen over de grond grist en met zijn arm zwaait, alsof hij met een steen wil gooien, begint Kokkie heftig te knikken van kwaadheid: ka-ka-ka-ka!

Wie weet, wat voor lelijke scheldwoorden dat allemaal wel zijn. . . .

De mannen lachen om die zwartkop, die daar zo parmantig zit te knikken en te roepen op het dak.

Als ze verder lopen, blijft Kokkie hen nog naropen.

Hij loopt tot op het voorste tipje van de nok, om heel de straat te kunnen inkijken.

Ka-ka. . . .

Maar dan ineens. . . . wat is dàt?

Zijn oogjes glinsteren. . . . hij rekt, rèkt. . . . hij buigt ver voorover om goed te kunnen zien. . . .

Wat is dàt?

Daar hangt, even beneden hem, onder een pan een eindje touw uit. . . . het slingert een beetje heen en weer door de wind. . . .

Kokkie is de mannen vergeten. Al zijn aandacht is bij dat zwaaiende ding.

Hij kijkt en tuurt. . . . hij houdt zijn kop scheef, zoals hij altijd doet, als hij heel nieuwsgierig is. Hij trippelt heen en weer. . . . heen en weer. . . . net als een jongen voor een brede sloot, dit berekenen wil of hij er wel over zal kunnen.

Dat moet hij toch eens onderzoeken, daar moet hij meer van weten. . . . maar die gladde schuine pannen! Hij waagt het. Voorzichtig, klappend met de vleugelstompjes, krassend met zijn nagels over de pannen, gaat hij naar beneden.

Hij komt er, hij komt er wel.

Nóg een eindje. . . . daar heeft hij het touwtje in zijn snavel.

Hij trekt en rukt om het los te krijgen, maar het zit goed vast. Harder rukt hij, maar. . . .

„Terrr, terrrr, terrrr” komt daar eensklaps een nijldige mus onder de dakpan weg en vliegt in wilde

kringen om Kokkie's kop.

„Trrrr, trrrr, trrrr . . . laat los, rover! Trrrr!

Dat touw is een stuk van zijn nest, dat hij niet helemaal naar binnen heeft kunnen krijgen en nu zou die brutale kraai het lostrekken?

„Trrrr, trrrr!“ . . . Roef! daar krijgt Kokkie een tik tegen zijn kop. Verschrikt laat hij los en rolt langs het steile dak naar beneden. In de goot kan hij zich nog net vastgrijpen.

De mus scheldt nog enkele keren heel boos, maar kruipt dan weer onder de pan om te zien, wat die lelijke plaaggeest aan zijn nest heeft vernield.

En Kokkie? Kokkie gaat van verlegenheid en schaamte zijn snavel poetsen . . . wel twintig keer strijkt hij links-rechts, links-rechts, met zijn snavel langs de rand van de goot, net of hij daareven een vet hapje naar binnen heeft gewerkt.

Schuw gluurt hij nog even naar boven . . .

Wie had daar nu ook op gerekend! . . .

Tingeling . . . rinkelt de bel van de winkel deur en baas Poortman, Ruurds vader, komt naar buiten. Hij moet zijn klanten langs, die in de omtrek van het dorp wonen en gaat achterom naar het schuurtje, om zijn fiets te halen.

Wip! daar zit Kokkie al op het uithangbord van de winkel, wip! daar zit hij al op de straat en fladdert achter den baas aan. Hij kan dien baas met zijn lange benen haast niet bijhouden.

Ze praten samen.

„Ja Kokkie, het baasje komt gauw, hoor.”

Ka-ka!

„Wat slaapt hij weer lang, hè, vanmorgen.”

Ka-ka!

„Maar straks krijg je je boterham, hoor.”

Ka-ka, zegt Kokkie maar weer, alsof hij alles heel goed begrijpt en hij probeert de veter te pakken te krijgen, die langs den baas zijn schoen slingert.

Maar als de baas met de fiets naar buiten komt, zorgt Kokkie wel, dat hij wat uit de buurt blijft. Op dat draaiende, blinkende ding heeft hij het niet erg begrepen.

Ka-ka! groet hij den baas van de appelboom uit.

Ka-ka! scheldt hij uit de verte tegen de fiets.

„Kokkie, Kokkie,” roept een poos later een heldere jongensstem achter het huis.

Het baasje.

Tink-tink-tink-tink, tikt hij met een steentje op de rand van een schoteltje.

Maar dat is al niet meer nodig.

Hals over kop, haast-je, rep-je, fladderend en huppelend komt Kokkie door het tuinpad naar voren: ka-ka-ka-ka!

En met wijd-geopende bek, al maar klepperend met zijn korte vleugeltjes, gaat hij voor het baasje zitten, net als een jong musje, dat van zijn moedertje een lekker hapje bedelt.

Daar komt het al: een heerlijk stuk wittebrood, in melk geweekt.

Schrok-schrok-schrok, weg is de brok!

En hij doet zijn bek al weer open, zo wijd, of je zo in zijn maag zou kunnen kijken.

De gulzigaard! In een ommezien is het schoteltje leeg. Dan gaan de beide makkers nog even spelen in de tuin. Kokkie mag op de schouders van het baasje rijden en hij zit er zo trots als een jongen, die op de bok van de wagen mag meerijden; hij scheldt tegen de mussen en de spreuwen, hij peutert aan de knopen van Ruurds blouse en trekt hem aan zijn oorbelletje.

Ja, het zijn twee leuke kameraden, het baasje en Kokkie.

Tussen het grint bij het stoepje van de achterdeur gaat Ruurd aan het zoeken. Met zijn vingers grabbelt hij voorzichtig tussen de kiezels.

Wat zoekt hij daar toch?

Dat weet Kokkie ook niet, maar hij helpt het baasje trouw. Telkens neemt hij een glinsterend kiezelsteentje

in zijn snavel, maar als Ruurd er niet op let, laat hij het weer vallen.

Als Ruurd naar school gaat, verdwijnt Kokkie met zo'n blinkend steentje in de appelboom....

Bij een holte tussen twee dikke takken is hij een hele poos ingespannen bezig. Hij houdt zich heel stil en als er een mus wat al te dicht bij hem in de buurt komt, gaan zijn kuifveertjes overeind en blaast hij van kwaadheid. „Ga je weg?”

Wat voert hij daar toch uit?

Dat weet niemand.

Dat is het geheim van Kokkie.

3. WIE HAD *DAT* GEDAAN?

„Goede morgen,” roept een vrolijke stem, als Poortman voor zijn winkel bezig is de waren, die hij rondbrengen moet, op zijn fiets te laden.

Aan de overkant staat baas Brand, de oude schoenmaker, zich te koesteren in het heerlijke morgenzonnetje, dat glimt op zijn kale schedel.

Hij steekt de straat over om een praatje te maken. Dat kan er nog wel even af vóór het werk.

„Morgen, Brand, het lijkt weer een fijne dag te worden, niet?.... 'n Goede zomer hebben we....”

„Ja,” antwoordt de oude baas en wrijft vergenoegd zijn handen, de rimpelige werkhanden, die vol vlekken zitten van het pek en het leer.

„Maar hoor eens, Poortman,” zegt hij, „wat ik je vragen wou.... hebben ze bij je gestolen? Dat hoorde ik gisteravond....”

Poortman glimlacht even.

„Ja Brand, dat is een geheimzinnige geschiedenis. Gestolen. . . .? och, ik weet niet, wat ik er van denken moet. . . . er is een gulden verdwenen. . . .”

„Uit de winkella?”

„Nee, dat zal ik je vertellen. Als ik er 's morgens op uit ben, zet mijn vrouw vaak de melkkan op het stoepje achter het huis. Ze heeft het dan druk met de huishouding en de winkel, en dan hoeft Velders, de melkboer, niet te wachten. Zo is het gemakkelijk voor allebei. . . . Het geld legt ze dan altijd in de kan. . . . Ze koopt altijd twee liter, dat weet Velders al wel. . . .

Maar nu is gistermorgen dat geld verdwenen. Een gulden had ze in de kom gelegd. . . .”

„Heb je ooit,” zegt baas Brand verbaasd.

„Ja, en daar komt even later Velders de winkel in en zegt, dat er geen geld in de kom lag. . . . hij vond dat wat vreemd. . . . 't was vaste gewoonte, dat het er lag. . . . Daarom kwam hij het even zeggen.

Nou, aan het zoeken natuurlijk. Maar nee, die gulden was er niet meer. . . . nergens. Ruurd heeft 's middags al het grint nog eens overhoop geharkt, maar. . . . het ding is verdwenen. . . .

Wat moet je daar nu van denken?”

„Ja,” zegt baas Brand, „dat is vreemd. Misschien is er iemand achterom gekomen, die. . . . nou ja, die gulden best gebruiken kon en. . . . hem gestolen heeft.”

Poortman trekt met zijn schouders.

„Zo zal het wel zitten,” zegt hij, „maar wie?”

„Je hebt natuurlijk geen vermoeden,” zegt baas Brand.

„Nee, helemaal niet. Ruurd zegt, dat die Toon van buurman Caspers gistermorgen bij ons in de tuin was. . . . Maar dat was veel eerder, om een uur of zeven al. . . . Die loopt er wel vaker en plaagt de kraai van mijn jongen. Het is wel een stiekemer, geloof ik, maar dit zal hij niet gedaan hebben. Je mag toch maar niet zo iemand verdenken. Maar Ruurd mag dien jongen niet, heeft vaak herrie met hem. . . . en nu wijst hij hem maar als de schuldige aan. Maar 'k heb hem verboden één woord er over te zeggen en hem voorgehouden, dat hij eigenlijk heel oneerlijk is. . . . maar hij loopt er nog mee rond. . . . hij is er nog niet rustig over. . . .”

„Nee, nee, dat mag niet,” zegt baas Brand, „daarvoor is het te erg. . . . Als het nu maar uitkwam. . . . maar je zult het wel nooit kunnen uitvissen, Poortman.”

„Dat denk ik ook niet. . . . Maar komaan, ik moet opschieten, mijn klanten wachten op me, anders krijgen ze vanmiddag geen eten.”

Baas Brand gaat in zijn werkplaats. Het is voor hem ook tijd om te beginnen. Maar eerst wordt de grote kromme pijp aangestoken. . . . anders wil het werk niet vlotten.

En dan duurt het niet lang, of hij zit op zijn lage krukje de schoenen van zijn klanten te lappen. En hij doet het goed.

Vlijtig en vrolijk is hij. Hij zou zeker wel de hele dag zingen bij zijn werk, als die pijp maar niet altijd in zijn mondhoek zat. . . . nu kan hij alleen maar neuriën. . . .

Zijn kromme rug buigt nog verder voorover, hij klemt de schoen tussen zijn knieën en hij meet, hij snijdt, hij klopt. . . .

„Ka-ka! Goede morgen, baas.”

„Zo Kokkie, ben je daar al weer? Is het baasje al naar school? En kom je den baas nu gezelschap houden?”

Ka, zegt Kokkie nog eens van de vensterbank af. Dan wipt hij naar binnen en scharrelt wat rond. . . . op de machine, op de werktafel, die vol kapotte schoenen ligt, op de vloer, die bezaaid is met snippers leer. . . . De baas blijft rustig doorwerken.

Maar dan springt Kokkie op zijn schouder.

Ka, zegt hij vlak voor zijn oor.

„Ja Kokkie, wacht maar even. . . . eerst deze schoen af. . . .”

Maar dat duurt Kokkie te lang. Hij rekt van de schouder voorover en trekt aan de snor van den baas. Die lange punten moeten het vaak ontgelden.

Dan komt er een ondeugende glimlach in de ogen van den baas. . . . zijn wangen worden heel bol en. . . . uit de kop van de pijp komt een dikke wolk rook omhoog, die blijft drijven om Kokkie's kop.

Bah! Weg is Kokkie. Hij snuift en proest en gaat van de vensterbank af dien gemenen baas uitschelden.

Brand licht, dat zijn schouders op en neer schokken.

„Ben je verkouden, oude jongen,” grapt hij, „nou, kom maar es, daar weet ik een goed middeltje voor.”

Uit het laatje van de machine haalt hij een klein wit blokje te voorschijn en als Kokkie de beweging van die

hand ziet, is hij de pijp en die prikkelende rook al weer vergeten. . . .

Ja, hij weet het wel, die baas meent het niet zo kwaad met hem. . . . bijna elke morgen krijgt hij zo'n suikerblokje.

Op de stoep voor het huis gaat hij het oppikken.

En baas Brand neemt de volgende schoen.

„Ksscht! Ksscht! Weg zwartrok, zit je hier al weer?”

Een bezem wordt boos naar Kokkie uitgestoken.

„Weg hier van de stoep! Blijf waar je hoort!”

Baas Brand hoort zijn vrouw zo opspelen tegen Kokkie.

Hij steekt zijn hoofd naar buiten en roept plagend:

„Hou je nu al weer een buurpraatje?”

Maar vrouw Brand doet alsof ze het niet hoort en veegt ijverig haar stoep schoon. Wat een stof met al die warme, droge dagen! En daar. . . . ja, warempel, daar ligt al wéér wat van die kraai! Bah! Wat moet dat beest hier altijd. Zij wil hem hier niet hebben.

En driftig veegt ze verder over haar mooie stoep van gele en witte tegels, waarop ze zo trots is en die ze altijd zo netjes houdt.

„Maar dat brutale dier. . . .”

Dan komt ze bij haar man in de werkplaats.

„Ik wil dat dier hier niet altijd hebben. Een smeerpoets is het. En je weet nooit, wat hij uithaalt. Ze zijn niet te vertrouwen, hoor. Alles slepen ze weg. Dieven zijn het. . . . geloof dat maar. . . . gauwdieven. . . .”

Maar de baas zegt: „’t Is een leuk dier. Als ik nog een jongen was. . . .”

Dan vertelt hij haar de geschiedenis van de gulden, die gestolen is.

„Daar heb je 't al,” zegt zijn vrouw. „Ik wed, dat die kraai daar meer van weet. . . . En nu wordt straks een onschuldige er op aangekeken. . . . Poortman mag wel oppassen. . . . Haal die dief hier maar nooit meer binnen.”

„Hij lust je suikerklontjes veel te graag,” roept de baas haar lachend na, als ze in de kamer gaat.

Ja, vrouw Brand moet niet veel van Kokkie hebben. En ze kan er boos om worden, dat haar man de suikerklontjes, die voor haar kanarie zijn, aan die brutale, zwarte rakker geeft. . . .

Wat hij daar nu toch aan vindt, aan zo'n dier. . . .

Zij begrijpt het niet.

Maar wat heeft zo'n oud vrouwtje nu ook verstand van een kraai. . . .?

Of. . . .? of. . . .?

IV. HET BAASJE

Onrustig zit Ruurd heen en weer te schuiven in zijn bank. En zijn ogen dwalen telkens weg van zijn sommenschrift naar de bomen op het schoolplein, naar het dak van meesters huis.

Hij kàn niet werken.

Al twee keer heeft meester hem gewaarschuwd en dan boog hij zich wel even over zijn sommen, maar . . . het wíl niet.

Hij draait de pen in zijn vingers rond, hij peutert wat aan het schuifje van de inktpot, hij zet soms een paar cijfers op het nog bijna witte blad . . . maar dan . . . als vanzelf, gaan zijn ogen weer naar buiten . . . hij kàn het niet laten.

In zijn blouse zit een grote scheur . . . op zijn linkerhand heeft hij een rode schram . . . en door zijn kous glinstert iets nats . . . zijn been bloedt en het doet erg pijn . . . maar dat is allemaal het ergste niet . . . En ook niet, dat het kwartje van moeder weg is . . .

Nee, dat deed allemaal niets . . . dat zou moeder ook niet het ergste vinden . . . als Kokkie maar terugkwam.

Hoe laat zou het zijn? Halftien nog maar misschien. Nog een half uur, dan was het speelkwartier.

Zou hij het vragen . . . zou het mogen?

Had hij daarstraks maar direkt alles verteld, dan had hij vast wel dadelijk na de Bijbelse geschiedenis even weg mogen gaan . . . dat gebeurde wel eens meer . . .

als een kind een boodschap vergeten had of zoiets. . . . Of als hij straks maar even buiten het hek mocht, éven de straat op. Vlug overal zoeken dan. Och, misschien zou het niet helpen en. . . . wáár zou hij eigenlijk moeten zoeken?

O, maar hier aldoor stil in de bank te moeten zitten, misschien de hele morgen nog. . . . dat was niet uit te houden.

Want daar buiten ergens, wie weet waar, zwerft Kokkie rond en kan de weg naar huis niet terugvinden. Au. . . .! de kous schuurt pijnlijk langs de wond op zijn been. . . . Ruurd zucht en kijkt de klas eens rond. Alle kinderen werken, de meester ook.

Hij alleen doet niets. . . . hij kan niet. . . .

Zijn gedachten zijn aldoor alleen bij Kokkie, zijn trouwe leuke vogel, die nu. . . . ja wat. . . .? Waar zou hij zitten. . . .? O, als hij dat maar *wist!*

Straks, vóór schooltijd, had hij nog een boodschap moeten doen voor moeder en hij had Kokkie meegenomen.

Die zat op zijn schouder en mocht het kwartje vasthouden in zijn snavel. . . . net als de hond van meneer Verburg, die altijd de wandelstok van zijn baas in de bek draagt. . . . Iets mooiers was er voor Kokkie niet te bedenken: met het baasje de straat op. . . . en dan zo'n blinkend ding in de snavel!

Jongens, die al naar school gingen, waren hem tegengekomen:

„Kokkie, Kokkie!”

Kokkie blies door zijn snavel roepen kon hij niet, om dat kwartje.

„Pas op, raak dat mooie, blinkende ding niet aan. Uit de weg, we gaan er op uit, Kokkie en het baasje.”

Alle mensen hadden gelachen om die twee leuke makkers.

Toen! eensklaps! was Sultan, de grote hond van den slager, komen aanstuiven en woest blaffend tegen Ruurd opgesprongen.

Zijn grote, rode bek met de dreigende witte tanden kwam vlak bij zijn gezicht Hij hapte naar Kokkie, die bang in elkaar dook

Verschrikt sprong Ruurd achteruit en Kokkie rolde naar beneden het kwartje danste over de stenen en verdween tussen het vuil in de goot.

Grommend sprong nu de hond op Kokkie af, die angstig over de straat fladderde.

Hij hapte al toe maar toen toen had hij, Ruurd, met beide handen het woeste dier bij de kop gegrepen om hem tegen te houden al zijn schrik was verdwenen hij moest die kleine, bange Kokkie redden.

Maar de hond had hem meegesleurd had met zijn harde nagels hem gekrabd was tegen hem opgesprongen, dat hij viel maar hij hield vast zijn vingers vastgehaakt in de ruige haren van de nek Zijn hart bonsde zijn ogen stonden groot van angst zijn hele lichaam trilde en hij had ge-

schreid van woede en van bangheid. . . . maar hij had volgehouden. . . .

Het ging om Kokkie. . . . om zijn vogel. . . . om zijn trouwe, vrolijke makker, waarvoor hij zorgen moest. . . . Die hond wilde dat kleine, sidderende vogellijfje vermorzelen tussen zijn tanden. . . . maar hij, Ruurd, zou zijn zwakke vriendje verdedigen!

„Weg, Kokkie!” had hij geschreeuwd tegen het bange diertje, dat, fladderend en schreeuwend, een goed heenkomen zocht.

De hond gromde, jankte. . . . wrong om los te komen. . . . Ruurds vingers werden gevoelloos van het krampachtige vasthouden. . . . hij zou gauw moeten loslaten. . . . en dan. . . . ?

„Weg, Kokkie! Weg!”

Een jongen kwam aanrennen en wilde Kokkie vangen. Maar het arme diertje dacht, dat het een nieuw gevaar was en fladderde verder. . . . vond een gat in de heg en verdween in een tuin. . . .

Gelukkig! Ruurd liet los. De hond wilde nu weer op hem aanvallen, maar de slager, die uit zijn winkel kwam om die herrie, gaf het dier een schop, dat het jankend in huis vloog.

Even gingen ze nog zoeken, maar er was geen spoor meer van Kokkie te vinden. . . .

Toen sloeg de torenklok: schooltijd!

Ruurd draafde met de jongens mee, nog duizelig van de angst en van moeheid.

En nu zit hij hier.

Met zijn hoofd vol gedachten, met een hart vol onrust. . . .

Met een gescheurde kiel. . . . een bebloed been. . . .

En moeder zou niet begrijpen, waar hij gebleven was....
en het kwartje was wèg. . . .

„Ruurd, kom eens bij me,” hoort hij plotseling meesters stem.

Aarzelend komt hij naar voren. Alle kinderen kijken op van hun werk; meesters stem klonk zo streng, hij is boos op dien jongen, die maar niet werkt.

„Vertel es op, wat is er? Kun je de sommen niet maken of. . . . wat is daar buiten te zien?”

Ruurd weet niet, wat hij zeggen zal. Zo straks had hij zo graag willen vragen. . . . maar nu. . . . Meester is kwaad, zijn wenkbrauwen fronsen zich.

De tranen springen in zijn ogen. O, het is alles zo verdrietig.

„Meester, Ruurd heeft bloed aan zijn been,” zegt een meisje van de voorste bank en ze wijst naar de natte glimmende plek op zijn kous.

„Heb je gevochten, Ruurd?” vraagt meester.

„Nee, meester. . . . ja, meester. . . . met Sultan. . . . hij wou Kokkie. . . .”

„Met Sultan. . . . Is dat een hond?” vraagt meester verwonderd.

Vooruit, denkt Ruurd, vertellen nu. . . . En dan komt het hele verhaal, met horten en stoten, maar de meester begrijpt het toch wel zowat. En uit zijn ogen verdwijnt de boosheid, als hij ziet, hoe die jongen staat te vechten

tegen zijn tranen, hoe onrustig hij is over zijn vogel, die nu weg is. . . .

Hij legt zijn hand op Ruurds schouder en zegt: „Hoor eens, mijn jongen. *Jij* hoeft niet bang te wezen, dat Kokkie niet terugkomt. Een beter baasje vindt hij nergens. Je bent een flinke vent, Ruurd.”

„En. . . . laat eens kijken” — meester kijkt even op zijn horloge — „nou vooruit, je mag dadelijk even gaan zoeken. Maar eerst even naar je moeder gaan, hoor. Ze zal wel ongerust zijn. . . . Afgesproken?”

„Ja meester.”

Ruurd heeft een kleur van blijdschap. Nu mag het tòch! En fijn is dat, als meester zoiets tegen je zegt!

„Nou Ruurd, vlug maar,” zegt meester. „Misschien zit Kokkie wel op je te wachten.”

Waar zit Kokkie nu dan toch?

Ruurd was eerst regelrecht naar huis gedraafd, om alles aan moeder te vertellen. Ze was gelukkig niet erg ongerust geweest, omdat ze dacht, dat Ruurd het antwoord op de boodschap na schooltijd zou brengen; er was immers geen haast bij.

Maar al het andere. Haastig had Ruurd het verteld en moeder had even boos gekeken, toen ze die kapotte blouse zag en van het kwartje hoorde. . . . Maar ze had het toch wel begrepen.

Dat Kokkie weg was, ja, dat vond moeder toch ook wel het ergste. Ze hadden samen gekeken in de tuin en in het schuurtje, maar hij was er niet. . . .

„Ga maar gauw nog even zoeken, jongen. Wie weet.”

En dat had hij nu gedaan.

De hele straat door had hij gezocht: hij keek in alle bomen, op alle daken, hij draafde zo maar de gangetjes in tussen de huizen om in de tuinen te kijken. En overal riep hij: „Kokkie, Kokkie!”

Maar nergens was Kokkie, nergens klonk zijn vrolijk antwoord.

Al haastiger liep Ruurd, al groter werd zijn ongerustheid. Rustig zoeken deed hij eigenlijk niet eens meer, het was maar hollen, steegje in, steegje uit, en roepen, almaar roepen „Kokkie, Kokkie.”

Hij liep in zijn blinde haast een emmer water omver. Au, zijn been! Maar dat hinderde niet.... vooruit maar weer.

„Wildebras!” riep de vrouw hem na, die aan het schrobben was, maar hij hoorde het niet eens meer.... Hij voelde zijn hart bonzen. Kwam dat alleen van het harde lopen?....

Van het schoolplein af klinkt een luid gejoel de straat in.

Ruurd hoort het.

Hoort hij het góéd....?

Wat roepen ze daar....?

Zou het.... zou het....?

Hij holt wat hij kan en als hij dichterbij komt, verstaat hij het duidelijk: de kinderen roepen „Kokkie”, ja, hoor maar: „Kokkie! Kokkie!”

En als hij om de hoek komt.... ja, werkelijk, daar staan op de stoep de bovenmeester, de meester en de

juffrouw met al de kinderen lachend en schreeuwend om hen heen. En . . . op meesters schouder zit . . . heel parmantig: Kokkie!

O, wat hebben allen een plezier om die guitige zwartkop, die van zijn hoge zitplaats af al maar „Ka-ka-ka” roept tegen die bende joelende kinderen, alsof hij zeggen wil:

„Hou toch eens je mond, herriemakers!”

Ruurds ogen stralen, als hij op de vrolijke troep toeloopt.

„Hallo Ruurd,” roept meester. „Daar is de zwerver al terug.”

„Kokkie, zeg den baas eens goedendag.”

Maar Kokkie denkt zeker, dat de meester wat lelijks van het baasje zegt en hij pikt den meester tot straf eens geducht in zijn oor.

En luider stijgt het gelach op.

Ook de juffrouw schatert het uit van pret, maar als meester plagend Kokkie op haar schouder wil zetten, roept ze: „Huuu, nee hoor, nee hoor,” en holt, met de handen zwaaiend boven haar hoofd, naar binnen.

Ruurd staat er bij met een gezicht, dat straalt van blijdschap en trots.

Daar is zijn makker weer.

Zijn beste vriend . . . op de schouder van zijn meester, dien leuken goeden meester.

Weg is al de zorg en het verdriet.

De bovenmeester opent de deur en de kinderen gaan naar binnen.

„Breng hem nu maar gauw naar huis, Ruurd,” zegt meester. „Fijn jo, dat hij er weer is. Hij zat hier zo net op het plein, hij is zeker achter de huizen langs hierheen gekomen.

Net de verkeerde kant uit, maar . . . toch ook wel de goede kant, is 't niet?

Wie had dat nu kunnen denken.”

5. ZO'N DIEF

Op de werkbank van baas Brand staan, tussen de zware laarzen en de afgetrapte schoenen, een paar fijne schoentjes. Heel fijne damesschoentjes van grijs leer. . . . En op elk schoentje zit een prachtige gesp. . . . Ze lijken wel van zilver. . . . ze schitteren en als de zon er op schijnt, lijkt het of er naar alle kanten lichtstralen uitschieten.

De dienstbode van den dokter heeft ze gisteravond gebracht. Ze zijn van mevrouw en ze moeten voor acht uur klaar zijn vanmorgen; dan gaat mevrouw op reis en dan moet ze die schoentjes aan hebben.

„Baas Brand heeft een fijne klant,” lachte de oude schoenmaker tegen zijn vrouw.

Maar hij had ook een heel bedenkelijk gezicht gezet: zulke schoentjes verstellen, dat zou niet meevallen, dat had hij niet geleerd. Hoe zouden zijn oude, stijve vingers dat voor elkaar moeten brengen. . . . die konden beter laarzen verzolen en leer slaan onder klompen.

Nu is hij al vroeg in de werkplaats vanmorgen. Hij zet het raam open, dat de zon lekker naar binnen kan schijnen, steekt zijn pijp aan en gaat vlug aan het werk. Wacht. Eerst haalt hij de gespen van de schoentjes om ze niet te beschadigen en legt ze voorzichtig in de hiel van een oude pantoffel.

Dan vallen ze niet stuk en raken ze ook niet weg. . . . De rookwolkjes van de pijp drijven naar buiten; baas Brand zit ingespannen te werken. . . de rimpels in zijn voorhoofd worden nog dikker. . . . 't is ook zo'n nauwkeurig werkje. . . . er moeten heel dunne zoeltjes onder die schoentjes.

De schoentjes van de doktersmevrouw. . . . en dan zulk fijn spul. . . . nee maar, nu zal baas Brand toch eens laten zien, dat hij zijn vak goed kent. . . . En hij zal er voor zorgen, dat ze op tijd komen, prompt op tijd. . . . daar houden zulke fijne lui van. Nou, het zal aan baas Brand niet liggen.

En de oude man meet en past, en snijdt en klopt. . . .

Hij kijkt heel gewichtig.

En zijn pijp is uitgegaan. . . .

Ka-ka! Goedemorgen, baas!

Kokkie verschijnt op de vensterbank.

Hij komt zijn suikerklontje halen. . . .

„Morgen, Kokkie,” bromt de baas, maar hij kijkt niet op; hij is juist bezig een zooltje uit te snijden. . . . zo’n fijne ronde boog. . . .

Ka-ka, zegt Kokkie nog eens en springt bij den baas op de schouder. „Waar blijft het suikerklontje?”

Maar zijn oude vriend schokt met zijn schouder heen en weer, zodat Kokkie er niet op kan blijven zitten en op de werktafel springt.

Ka-ka, herhaalt hij nog eens; hij begrijpt er niets van. Maar de baas hoort het niet. . . .

Hij kijkt even vlug op de oude wekker, die aan de muur hangt. Kwart over zeven. . . . mooi, het komt nog wel in orde. . . . maar het is een heel karweitje.

Nog eens probeert Kokkie den baas van zijn werk af te houden. Het helpt niet. Dan gaat hij maar wat rond-snuffelen in de werkplaats.

Hij steekt zijn kop, zo ver als hij maar dúrft, in de wijde opening van zo’n donkere laars, hij sleept een schoen aan de veter in de donkerste hoek onder de tafel, hij probeert zo’n taai stuk leer uit elkaar te trekken. . . . maar dan. . . . dan ineens ziet hij de blinkende gespen in het holletje van de pantoffel. . . .

Zijn ogen glinsteren. . . hij bukt. . . rekt zijn hals. . . zijn kop gaat schuin. . . . hij kijkt, kíjkt naar dat blinkende: één hip. . . . één beet. . . . en daar gaat Kokkie. . . . daar gaat een der mooie zilveren gespen,

die de oude baas zo voorzichtig weggelegd had, de straat op. . . .

Ziezo, dat is klaar.

Baas Brand zucht van verlichting. Prachtig, halfacht nog maar. Dat had hij met zijn oude, stijve pekvingers toch maar wat fijn klaargespeeld. . . . En zijn handen strijken goedkeurend over die glimmende bruine zooltjes. Nu de gespen nog even er aan en dan meteen wegbrengen. . . .

Wat is dat nu?

Waar zit die ene gesp?

Hij had ze toch allebei hierin gelegd. . . . ja, zeker. . . . Baas Brand keert de pantoffel om. . . . grabbelt in het voorste puntje, maar alles tevergeefs. . . .

Hoe is het mogelijk.

„Vrouw,” roept hij naar de woonkamer, „help eens gauw zoeken.” Vrouw Brand komt haastig aanlopen; ze hoort aan de stem van haar man, dat er wel iets heel ergs moet wezen.

O, die gesp weg! . . . hoe kan dat nu?

„Maar hij moet hier ergens liggen”. . . . zegt Brand hulpeloos.

Ze zoeken, ze zoeken, maar die mooie gesp komt niet te voorschijn.

En er is een grote verlegenheid in de harten van die beide oude mensjes. . . . ze kijken elkaar aan. . . . ze zuchten. . . . en weten geen van beiden hoe het nú wel moet. . . . Die mooie gesp van de doktersmevrouw. . . . en ze moet om acht uur op reis. . . .!

„Die mannen ook,” denkt vrouw Brand, „altijd slordig. . . .”, maar ze zegt het niet, want ze heeft medelijden met den baas, die daar met de beide glanzende schoentjes in zijn handen staat: de ene met zo’n schitterende zilveren gesp en de andere. . . .

Hoe moet dat nu wel. . . .? Oh, oh, oh!

Baas Brand is moedeloos. Wat treft dat nu toch slecht. Een nieuwe klant. . . . en de doktersmevrouw nog wel. . . . en nu die mooie gesp weg. . . .

Hij staart naar buiten. . . .

Wat nu?

Maar plotseling vliegt hij de deur uit.

„Daar is ’t ie,” roept hij.

„Waar dan?” vraagt zijn vrouw, maar ze krijgt geen antwoord meer. De baas is al naar de overkant gerend en roept tegen Kokkie, die heel rustig op de goot zit en naar den baas kijkt, alsof hij zeggen wil: „Wat maak je je druk!”

O, de baas staat te trappelen van boosheid en ongeduld. „Hier Kokkie, hier!” Maar Kokkie komt niet. Of de baas nu al driftig tegen hem roept of met lieve woordjes hem tracht te lokken, hij blijft rustig wat spelen met zijn blinkende schat.

Vrouw Brand komt er ook bij, ze wringt haar handen van verlegenheid: Hoe moet dat nu toch? Zie je wel, zie je wel. . . . daar had je het nu. . . . O, zij had het altijd al gezegd: gauwdieven zijn het. Maar wat nu. . . .? „Leg hem zout op zijn staart, Brand,” zegt een jongen, die er bij komt. Hij heeft schik in het geval.

Maar vrouw Brand weet betere raad: „Roep den jongen toch, roep Ruurd toch,” zegt ze.

Tingelingelingelingeling!!! Baas Brand duwt de deur van Poortman's winkel open en rukt die zo hard heen en weer, dat de bel als een dolleman te keer gaat en vader, moeder en Ruurd met een verschrikt gezicht komen aanzetten.

„Ruurd, help me gauw. Je kraai heeft wat van me gestolen . . . en ik moet het direkt gebruiken.”

Als ze buiten komen, klautert Kokkie met zijn buit juist naar de nok en verdwijnt aan de andere kant van het dak.

Vrouw Brand, in haar grote bezorgdheid, wil al achter het huis draven, maar Poortman houdt haar tegen.

„Ruurd,” zegt hij, „ga jij vlug kijken, waar hij met dat ding blijft. Maar stiekum, hoor.”

Brand vertelt opgewonden van die mooie schoentjes van de doktersvrouw, die om acht uur klaar moeten zijn. En zijn vrouw, die zich haast niet bedwingen kan, het gangetje in te gaan, zegt maar telkens weer, dat zij het allang geweten had van die gauwdief . . . Daar had je 't nu al . . .

„Vader, vader, kom eens gauw,” horen ze plotseling Ruurds stem.

Baas Brand is de eerste, die het gangetje indraaft; dat hij nog zo hard lopen kan op zijn oude stramme benen!

„Waar zit je dan, jongen?” roept hij, want Ruurd is nergens te zien.

„Hier,” komt een stem uit de appelboom en . . .

roets!.... daar komt Ruurd al langs de stam naar beneden glijden.

Nieuwsgierig komen allen om hem heen staan. En terwijl hij zijn vondst uit zijn broekzak opdiept, vertelt hij, met een kleur van opgewondenheid en verbazing, hoe hij Kokkie in de appelboom had zien verdwijnen; hij was toen in de boom geklauterd en....

„Kijk eens”.... zegt hij. In zijn hand liggen.... wel twintig kiezelsteentjes, spijkertjes uit de werkplaats van baas Brand, een glazen knikker en.... de gesp!.... en.... een gulden!

Oh, roepen allen verbaasd en vrouw Brand slaat haar handen in elkaar om zóveel slechtheid.... Zie je nou wel.... zie je nou wel.... zo'n dief....

Ruurd wijst het plekje tussen de dikke takken, waar het geheimzinnige holletje zit, maar baas Brand gelooft dat wel. Hij heeft zijn gesp terug.... gelukkig, gelukkig!

Op een holletje verdwijnt hij. . . . Het kan nog net voor acht uur.

„Je hoeft niet te vragen,” zegt vader, „waar hij die gulden weggehaald heeft. Nou, ik ben blij, dat hij er weer is. En jij, Ruurd?”

Poortman kijkt zijn jongen recht in de ogen. Die begrijpt wel, waarom vader dat zegt.

„Ja vader, ik ook,” zegt hij en je kunt horen aan zijn stem, dat hij het meent.

Maar dat was niet om die gulden!

6. IK WIL MEE

Uit de vrije, ruime wereld van de vogels is Kokkie terechtgekomen in de wereld van de mensen.

En in die nieuwe omgeving zijn veel dingen, die hij niet begrijpen kan met zijn vogelverstand; daar zijn ook veel dingen, die zijn kleine vogelhartje sneller doen kloppen van angst en schrik. . . . Maar daar wonen ook mensen, die goed voor hem zijn, die zijn vrienden zijn. . . . hij kan dat wel horen aan hun stem, hij voelt het aan het strelen van hun handen over zijn veren. . . .

En het lijkt soms wel of Kokkie zich echt thuis gevoelt tussen de mensen. Je zou kunnen denken, dat hij het nergens prettiger vindt dan op de schouder van het baasje, op de nok van het dak of in de werkplaats van baas Brand. . . .

Je zou kunnen denken, dat Kokkie zich zó goed thuis voelt in de wereld van de mensen, dat het verlangen in

zijn hartje nu wel gedooft zal zijn.

Maar dat is niet zo.

Dat kan niet, dat kan nooit. . . .

Welke jongen, die al heel lang ver van huis is, denkt niet dikwijls met verlangen aan zijn vader en moeder?...

Welke man, die al zo lang in de vreemde heeft moeten zwerven, zou niet, in stille avonduren, met heimwee denken aan zijn vaderland?

En. . . . welke vogel, die in de vreemde, enge wereld van de mensen is terechtgekomen, blijft niet altijd, áltijd door verlangen naar de ruimte, naar de verten, naar de vrijheid?

Soms komt er een troep torenkraaien over het dorp vliegen, een jolige, zwarte bende.

Uit de verte hoor je al hun geschreeuw:

Ka-ka-ka-ka-ka. . . .!

Maar er is niemand, die het eerder hoort dan Kokkie. Eensklaps. . . . wáár hij ook zit of wát hij ook doet. . . . laat hij alles in de steek en rept zich hals over kop naar het dak.

En o, als ze dan over hem heen komen vliegen! O, als hij die troep vrolijke makkers recht op zich ziet aankomen. . . . dan. . . . ja, dan gaat er een rilling door dat kleine lijfje. . . . dan is het of de kracht van dat hele lijfje in zijn vleugels trekt en hij fladdert. . . . hij klapt. . . . hij sláát met die vleugels. . . . en soms duwt hij met de sterke poten dat dak onder zich weg. . . . en hij schiet omhoog! maar zeilt spoedig in een boog

weer omlaag en duikelt dan met een plof neer op de grond. . . .

En dan klinkt zijn roepen smekend en verdrietig.

Nee, nog niet. . . . nóg niet. . . .

De wilde troep zoekt voorbij.

Spelend buitelen de zwarte vogels door de lucht. . . .
elkaar najagend, met nijdig uitgestoken snavel. . . .
onder elkander door. . . . met plotselinge òpzwaaïen,
steil-recht omhoog. . . . vlug en onbevreesd. Het is een
warrelen en voortschieten van snelle zwarte vogel-
lijven. . . . een dol en driest spel. . . .

Ze durven dat doen, ze kunnen dat doen, omdat ze
vertrouwen op de kracht van hun vleugels, die zoevend
door de lucht slaan. . . . op de rapheid van hun gladde,
slanke lichaam, dat zich wendt en keert als een vis in
het water.

Ha, het is een lust zo je kracht en je vlugheid en je
moed te tonen! om te zien, wie onder de troep het
sterkst, het vlugst, het dapperst is. . . .

Ha, dat is heerlijk een vrije vogel te zijn in de wijde
luchten. Daar hoog te zweven, als de zon die hele
ruimte vol maakt van blinkend licht, dat blauwe
glansen tovert op de zwarte veren. . . .

Ha, dat is een lust, op te trekken tegen de wind, die je
wil tegenhouden. O, dan te vechten, te worstelen om
tòch vooruit te komen. . . . met korte snelle slagen van
de krachtige wieken en het dan te winnen. . . . ah, te
winnen! Of ook om je voort te laten drijven, als een

flard papier op die sterke wind.... ha, dat is heerlijk....

En als de herfst komt, de wilde herfst.... als de regen neerslaat op de dorre landen en de bruine bladeren van de bomen gerukt worden.... dan weg te trekken.... dwars door die regen, dwars door die wind.... onder de wilde, zeilende wolken.... weg te trekken over de bruine velden, over de woest-stromende rivieren, over hoge bergen, waarop sneeuwvelden blinken, over de onafzienbare grijze vlakte van de zee.... altijd verder, verder, verder, naar andere streken, waar het warm is en waar voedsel genoeg is... .

En dan terug te keren, als het voorjaar komt, de nieuwe tijd van overvloed.... Dan is daar weer het oude, zo vertrouwde plekje, waar je geboren bent — de toren of de holle boom — en daar ga je dan je nest bouwen met je vrouwtje, die ook zo'n glanzende, sterke, vrolijke vogel is... .

O, het is goed, het is heerlijk, dat vrije vogelleven!... .

Nu trekken ze hier over het dorp, over het dak waar Kokkie zit.... Verder vliegen ze en letten niet op die roepende vogel daar op het dak....

En Kokkie?

O, hij wil mee, hij móét mee met die zwarte makkers. In zijn ogen is een onrustige glans, zijn lijfje rilt en hij spant zijn vleugels.... spreidt ze ver uiteen.... die vleugels, die vernield waren.... maar waaruit nu tòch weer nieuwe, harde pennen gegroeid zijn....

Hij voelt de lucht trillen aan de toppen van zijn

wieken. . . . hij rekt zich hoog op en. . . . met snelle korte slagen vliegt hij. . . . in één keer van het dak, in een grote boog om de appelboom, achter in de tuin. . . .

„Vader, wat is Kokkie wild tegenwoordig; hij laat zich haast niet meer vangen en zwerft al verder van huis,” zei Ruurd op zekere dag, toen hij weer tevergeefs geprobeerd had zijn vogel te pakken.

„Ja, jongen,” zei vader, „het zal wel de langste tijd geduurd hebben met Kokkie. Hij wordt onrustig. . . . En zijn vleugels zijn aardig bijgekomen. Reken er maar op, dat hij op zekere dag verdwijnt.”

„Mag ik hem dan van de winter vastzetten, vader? Ik wil hem zo graag houden.”

Ruurd was zelf ook al bang geweest, dat Kokkie wel eens kon wegzwerfen, maar nu vader dit zei. . . .

O, wat zou het jammer zijn.

Poortman keek zijn jongen aan. Ja, hij was heel erg aan die vogel gehecht. Geen wonder. En het speet hem zelf ook, maar. . . .

„Nee Ruurd,” zei hij, „geen denken aan. Weet je nog, wat we afgesproken hebben, toen we hem kregen? Hij mag hier zo lang blijven, als hij zelf wil. . . . En nu wil hij niet langer.

Als je hem nu vastzet, gaat hij er in 't voorjaar toch vandoor. . . . Zo'n dier wil zijn vrijheid hebben. En die gun je hem toch wel, Ruurd? Als je werkelijk van Kokkie houdt, moet je hem de kans geven als een echte vogel te doen. Het is wel erg jammer voor je, maar nu moet je een flinke vent zijn. Het enige middel om hem

altijd hier te houden is weer zijn vleugels afknippen . . .
en . . . zou je dat wel willen?"

„Nee, vader,” zei Ruurd beslist.

En hij meende het.

„Nu jongen, laat hem dan zijn gang gaan. Het diertje
voelt zich te benauwd hier. Hij wil helemaal vrij zijn.
En dat moet ook. Eén vogel in de lucht is beter dan tien
in de hand, Ruurd.”

De herfst komt.

De bladeren dwarrelen weg op de wind . . .

De velden zijn kaal . . . en alles wat er leefde en
wriemelde tussen het gras en op de bomen en struiken,
het sterft of verbergt zich in de grond.

Straks komt de winter!

En de vogels trekken over, heel hoog in de luchten . . .

Ze gaan de grote, moeilijke reis maken, ver, heel
ver . . .

Maar ze komen er wel.... ze zijn sterk en vol
moed....

En die kleine eenzame vogel, die Kokkie heet, wil ook
mee.... Hij ziet ze overdag gaan, die grote troe-
pen.... daar hoort hij ook bij....

En 's nachts, als hij onrustig slaapt op zijn balk in het
schuurtje, hoort hij het fluiten en het roepen der
vogels.... Roepen ze hèm?

Moet hij nu ook niet mee?

O, hij is ook vol moed.

Maar ook sterk genoeg?....

Op zekere morgen is Kokkie verdwenen.

7. DE ZWERVER

Buiten het dorp, waar de akkers en de weiden zijn,
waar de donkere bossen staan en de heide golft,
waar hier en daar een boerderijtje verscholen ligt tussen
de bomen, daar, in die wijde vlakten, zwierf Kokkie
rond.

Hij was een zwerver geworden. Zoals de sterke wind de
bladeren van de bomen rukt en ze voortdrijft, zo had
ook het sterke verlangen in zijn hartje hem wegge-
dreven uit zijn kleine wereldje, weg ook van zijn
baasje.... naar buiten, naar de vrijheid....

En hij zwierf van veld tot veld, van akker naar akker
en door de donkere bossen.... Maar steeds bleef hij
in de omtrek van het dorp.

Was het, omdat hij zich veiliger voelde, als hij altijd

de toren kon blijven zien?

Was er dan toch in zijn hartje iets gebleven, dat hem vasthield aan het dorp?

Neen, dat was het niet.

Maar als er een troep vogels over het veld scheerde, in snelle vaart, probeerde Kokkie mee te vliegen al zijn krachten spande hij in zijn vleugels repten zich, maar sneller ging de vogelschaar steeds verder voor hem uit en eindelijk, teleurgesteld en moe, ging hij zitten op een boom of een hek langs de weide.

Hij kon niet meekomen. Zijn vleugels waren nog niet volgroeid.

En de grote reis naar het Zuiden kunnen alleen de sterke vogels maken, die niet moe worden.

Zo was hij toch een eenzame vogel gebleven

Hij vermeed de huizen en als hij eens dicht bij een boerderij belandde en mensenstemmen hoorde, keerde hij weer de velden in.

De bonte kraaien kwamen uit het hoge Noorden; slimme vogels waren het, die overal hun kostje wisten op te halen.

Kokkie zocht hun gezelschap: dan sloot hij zich aan bij de ene troep, dan bij de andere

Sterke vogels waren het bij hen was hij veilig en niet meer alleen.

De winter kwam heel vroeg met sneeuw en strenge koude. Snijdend joeg de wind over de koude witte landen.

Het werd een harde tijd. . . .

Er was bijna geen voedsel meer en als Kokkie wilde meedelen in de buit van de bonte kraaien, snauwden ze hem af. . . . hem, de bedelaar. . . .

Kraaa, kraaa riepen ze en joegen hem weg, hun grote bekken nijdig geopend. Dan vocht hij wel dapper en wist ook vaak behendig een brok van de buit weg te kapen, maar zij waren met zovelen en ze waren groot en sterk.

Steeds groter werd de nood.

En de bonte kraaien waagden zich vlak bij de huizen om in de tuinen, op het erf en op de mesthoop te zoeken. Kokkie volgde hen. . . . het moest wel. De honger knaagde in zijn lijf. . . .

Maar ook daar was weinig te vinden. Hij werd mager en ziek van ontbering. De koude kwelde hem. . . . hij zocht beschutte plekjes en waagde zich niet meer in het open veld, waarover de ijskoude wind joeg.

Ergens op een boerenerf, waar hij enkele dagen al rondzwalkte, zó ziek, dat hij het zoeken naar voedsel had opgegeven, gooide een vrouw een korst brood naar buiten.

Een zwerm mussen kwam er op afstuiven. Maar met al de kracht, die er nog was in zijn uitgeteerde lijfje, schoot Kokkie toe en joeg de mussen weg. . . . de korst verdween in zijn maag.

Dat deed die knagende pijn een poosje verminderen. Hij bleef in de buurt van dit huis en de jongens van den boer wisten hem te lokken. Ze hadden schik om

die vogel, die zo maar op hun schouder kwam zitten en uit de hand at.

Toen had hij enkele goede dagen.

Maar eens. . . toen hij bezig was het vlees af te scheuren van een bot, die ze hem hadden toegegooid, hoorde hij plotseling de schorre waarschuwingskreet van de haan.

Een sperwer kwam op hem neerschieten. . . . maar op het nippertje kon hij zich nog in veiligheid brengen onder de heg. . . . de grijze rover kreeg alleen een paar veertjes in zijn klauw.

De boer, die het gezien had, zette hem in het kippenhok, maar die nijdige haan liet hem niet met rust, zodat hij hele dagen angstig door het hok fladderde of hijgend zich vastklemde aan het gaas.

Toen kwam er op zekere dag een man op het erf, die een poos naar hem stond te kijken. . . . Later kwam de boer, haalde hem uit het hok en de vreemde man nam hem mee. . . .

Kokkie was weer zijn vrijheid kwijt.

8. HET STILLE HUIS

An het eind van de dorpsstraat, dicht bij de school, staat een groot huis. Het is ook een deftig huis: vier ramen zijn er aan de straat en op de grote deur in het midden, met een stoep van drie treden er voor, is een echte klopper, een zware koperen ring, die in een leeuwenkop draait.

Naast het huis is een grote tuin, met een muur langs de straat: in die muur is een poortje, dat altijd dicht zit. Enkele jongens hadden wel eens over de muur gekeken en vertelden dan, dat het een prachtige tuin was, vol bomen, struiken en perken met bloemen. En aan de bomen hingen nestkastjes, waarin vinken, mezen en spreeuwen woonden.

Dat huis leek wel een landhuis, dat bij ongeluk in de dorpsstraat was terechtgekomen.

In dat grote huis zouden wel veel mensen kunnen wonen en in die prachtige tuin zouden de kinderen heerlijk kunnen spelen. . . . alles is er ruim en mooi. . . . Maar het is er altijd heel stil en verlaten. De lange witte gordijnen achter de ramen hangen altijd heel stijf naar beneden; je ziet nooit iemand in die grote kamers, in de tuin hoor je nooit stemmen. . . . Soms blaft er een hond.

De jongens noemen dat huis „het stille huis”.

Vreemd is dat: als ze wild spelend de straat doorkomen en alle stoepen op en af vliegen, slaan ze altijd de stoep van het stille huis over. En dat komt niet daar vandaan, dat die stoep zo hoog is. . . .

En geen jongen, die het nog ooit gewaagd heeft die zware klopper eens op de donkere deur te laten neerbonzen, dat het galmt door de grote gang. . . .

Vreemd is dat. . . .

In dat huis woont meneer Verburg, de direkteur van de fabriek, die buiten het dorp staat. Zijn naam staat

met gouden letters op de grote marmeren plaat naast de deur.

De jongens kennen hem wel, dien deftigen meneer. Ze komen hem vaak tegen, als ze naar school gaan en ze groeten hem altijd beleefd, dan knikt hij vriendelijk terug.

Meestal heeft hij zijn hond bij zich, die draagt dan vaak zijn wandelstok. Leuk is dat. . . . Soms stoeien ze ook met elkaar: dan moet Nora hoog opspringen om de stok te grijpen, die zijn baas telkens net voor zijn bek wegtrekt. . . . dan hoor je zijn tanden op elkaar klappen. En als hij hem eindelijk te pakken heeft, dan moet je maar eens proberen hem die stok af te nemen. . . . die stok van den baas! . . .

Je kunt wel zien, dat die twee goede vrienden zijn.

Hij is wel een vriendelijke man, die meneer Verburg,

maar dikwijls, als hij op straat loopt, schijnt hij heel erg in gedachten verdiept te zijn. . . . Het lijkt soms wel, of hij altijd aan iets heel verdrietigs denkt. . . . aan iets dat heel moeilijk is en dat nooit weg wil gaan. . . . Je kunt dat wel zien aan zijn gezicht, aan zijn donkere ogen, evenals je buiten aan zijn huis kunt zien, hoe stil en eenzaam het daar binnen is. . . .

En het is, of die stille man gaarne plaatsen opzoekt, waar het ook stil en eenzaam is. Grote wandelingen maakt hij door de bossen en de velden; jongens, die buiten wonen op de boerderijtjes, vertellen soms op school, dat ze meneer Verburg zijn tegengekomen en ook baas Poortman ontmoet hem vaak op zijn tochten. En dan komt hij dikwijls naar huis toe met een grote bos veldbloemen. Vreemd. . . . bloemen in dat sombere huis. . . .

Maar hij is altijd alleen met zijn hond. Nooit is zijn vrouw bij hem, nooit danst er een vrolijke jongen of meisje naast hem. . . .

De kinderen weten wel, dat dàt het grote verdriet is in het hart van meneer Verburg, ze weten wel, dat daarom zijn deftig huis zo stil en verlaten is.

Ze hebben er thuis dikwijls over horen praten.

Meneer Verburg had geen vrouw meer. Ze was, al lang geleden, gestorven. Dat was heel droef. En nu had hij nog wel een jongen, Arnold heette die, maar dat was een heel ongelukkige stakker. Dat was zeker wel een nog groter verdriet. . . .

Het was een grote, sterke jongen, van een jaar of vijf-

tien al, maar hij praatte en deed als een klein kind. Het was of er binnen in zijn hart iets stuk was, waardoor hij nooit een gewone flinke jongen worden kon. Alles wat andere kinderen deden, was vreemd voor hem: hij kon niet met hen spelen en niet op school komen om te leren.... Hij begreep niets van alles om hem heen en.... als hij het dan soms toch wéten wilde of ook iets wou dóen, dan schreeuwde hij of sloeg of trapte... En soms wilde hij ook wel vrolijk zijn, maar dan begon hij hard te gillen en te lachen.... en het leek wel of er alleen maar boze dingen in zijn hart waren.

Hij kon niet bij zijn vader in huis zijn; hij was op een school, ver weg, waar meer zulke arme stumpers waren....

Maar ieder in het dorp kende hem wel. Soms was hij enkele dagen thuis. Dan hoorden de mensen hem draven door de tuin en schreeuwen, lachen.... heel akelig.... alsof hij plezier had om lelijke dingen, die hij deed....

En als hij voor het venster stond te kijken, als er jongens voorbijkwamen, trok hij heel dwaze gezichten en bonsde hard met zijn vuisten op het raam....

Hij had een lelijk dik rood hoofd en zijn haar zat altijd verward.

„Gekke Nol,” noemden ze hem.

Maar ze voelden wel, hoe verschrikkelijk het was zo'n stakker te wezen; ze begrepen wel het donkere verdriet van zijn vader: maar één jongen te hebben en dan zó....

Eens had baas Brand, toen hij bezig was een paar schoenen van meneer Verburg te herstellen, tegen Ruurd gezegd:

„Ja, mijn jongen, die voeten gaan langs moeilijke wegen”

Ruurd had toen wel begrepen, wat de baas daarmee bedoelde en ook wel wat de oude man er nog peinzend aan toevoegde:

„Maar ze gaan toch altijd dáár heen, waar ze wezen moeten”

Ja, dat verdriet was te zwaar om alleen te dragen, de eenzaamheid van dat grote huis zou te benauwend zijn geweest.

Maar meneer Verburg kende den Hemelsen Vader, die alle verdriet wil helpen dragen en in de eenzaamheid blijdschap in ons hart wil geven.

9. NOG EEN POOSJE, EN DAN

Ka-ka! klinkt het door de grote tuin.
Een kraai? Waar dan?

Nergens zie je op de sneeuw zijn zwart verenpak en ook in de kale bomen of in de bladerloze struiken is geen donkere vogel te zien. Alleen een meesje kruipt langs de takken en in de hoek van een tuinmuur, bij het poortje, scharrelt een roodborstje op de grote hoop dorre bladeren.

Het is heel stil en verlaten in de winterse tuin. Alleen over de muur komt het gerucht van de straat, maar hier komt hier wel ooit iemand? Ja in de

sneeuw zijn voetstappen . . . maar niet van kinderen, die hier wild gestoeid hebben in die heerlijke sneeuw . . . neen, het zijn sporen van mannenvoeten en die gaan naar het leuke voederhuisje voor de vogels, dat dicht bij het ene venster van het grote huis staat . . .

Ka-ka! . . .

Waar dan toch?

Tegen de muur van het huis, aan de zuidkant is een grote kooi met gaas en glas er voor.

In die kooi staat een dode boom, waarvan de bast helemaal afgeschuurd is.

En op die boomstronk zit een zwarte vogel met een dikke kop, met grijze veertjes in de nek en leuke witte ogen.

Een torenkraai.

En . . . om zijn linkerpoot zit een ringetje, dat vuil is en dof . . . maar vroeger is het zeker wel blinkend geweest . . .

Ka-ka! . . .

Ja, luister maar goed. Ik ben het: Kokkie.

Ik woon hier nu in dit glazen huisje. Het is ruim en licht en door het glas kan de koude wind niet naar binnen jagen.

Hier kan ik naar hartelust rondspringen, en op de boomstam kan ik klauteren of er rustig zitten uitkijken. En als ik 's avonds slapen wil, kruip ik door dat gat in de muur. Binnen is ook nog een hokje voor me . . . veilig en warm.

En ik krijg voedsel in overvloed en lauw water om te drinken en er in te ploeteren.

Ik heb het hier zo goed.

Toen de baas me hier bracht, wist ik dat niet. Toen heb ik nijdig tegen het glas gepikt, ben woest tegen het gaas opgevlogen en overal heb ik gezocht of er geen gaatje was om te ontsnappen. . . . ik wilde vrij zijn. . . . Maar nu weet ik wel beter. Ik behoef nu geen honger meer te lijden, ik voel de koude niet meer bijten in mijn lijf. . . . hier stoot geen roofvogel op me neer. . . .

Hier is het goed.

En een paar keer al heb ik gezelschap gehad. Eens bracht de baas een spreeuw in de kooi, die een kapotte vleugel had. We moesten eerst niets van elkaar hebben, maar later pikten we samen uit het schoteltje en 's nachts kropen we dicht tegen elkaar op de stok. . . . warm was dat. Maar toen de vleugel genezen was, werd hij weer losgelaten.

Er is ook al een mus geweest, die ziek was van koude. . . . een paar dagen is hij maar gebleven.

O, de baas is zo goed!

Ik ben gezond en sterk geworden. Mijn uitgeteerde lijf is weer rond en mijn veren glanzen in het zonnetje, dat soms even tussen de bomen doorschijnt.

En mijn vleugels groeien. . . .

Ze worden sterk en breed. Soms ga ik op de boomstronk staan en span ze wijd uit om te zien, hoé lang ze al zijn. . . . om te proberen, hoe sterk ze worden. . . .

En straks komt het voorjaar. Dat zal ik dan wel kunnen zien aan de bomen en de struiken in de tuin en

horen aan de vogels en ruiken aan de verse geur van de grond. O, ik zal het wel kunnen voelen aan het kloppen van mijn bloed. . . .

O, als straks de lente komt!

Dan gaat de deur van de kooi open en dan mag ik naar buiten springen en wegzeilen over de bomen. . . . over de huizen. . . . naar de toren, waar mijn makkers zijn. Ka-ka, roep ik dan uit de verte tegen hen en ze zullen me opnemen in de troep. . . . Dan ben ik ook sterk en vlug en handig. En dan vlieg ik met hen mee en blijf bij hen. . . . voorgoed!

En tussen al die zwarte vogels zoek ik dan een vrouwtje, met wie ik samen een nest zal bouwen in de toren of in een holle boom. . . .

O, als het voorjaar komt!

Dan komt de kooi open en dan ga ik weer de vrijheid in. . . . dáár, waar ik hóór, waar ik alleen gelukkig kan zijn. . . .

De baas weet dat wel. . . . hij begrijpt dat wel. . . . hij wil immers weer een sterke, vrolijke vogel van me maken. . . .

Daarom heeft hij me weggehaald uit dat kippenhok, omdat ik daar ziek zou worden van honger en moeheid.

Hij heeft me hierheen gedragen in zijn grote, sterke handen, die tòch zo zacht zijn. . . .

En als hij tegen me praat of mijn veren streelt, dan hoor ik, dan voel ik, dat hij mijn vriend is. . . .

Hij is altijd heel stil en rustig. . . . hij speelt nooit met

mij, zoals het baasje vroeger deed, maar het is goed zo. . . .

Straks, als ik bij mijn makkers ben, dan zal ik kunnen spelen en stoeien, zoals een vrolijke torenkraai dat alleen kan doen, als hij vrij is. . . .

Straks, als het voorjaar komt!

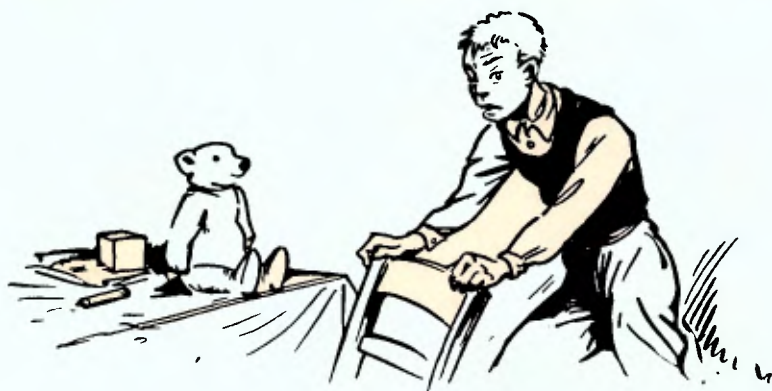
10. ARME JONGEN.

Door de hoge gang en de grote kamers van „het stille huis” klinkt een luid rumoer.

Soms wordt er wild een stoel of tafel verschoven, een deur wordt met een smak dicht geslagen en voeten stampen hard op de marmeren vloer van de gang.

En een harde, schorre jongensstem schreeuwt, dat het galmt, dat het schrill opklinkt tegen de hoge wanden. . . een stem, zo rauw en vals als van een dronken man soms. . . .

Dan weer is het een hele poos stil, maar het is een

stilte, die bang maakt. . . . net alsof er straks plotseling iets heel ergs gebeuren zal. . . . de stilte voor het onweer. . . .

In de keuken zit Jaantje, de oude meid. Als ze dat rumoer hoort, schrikt ze telkens weer op en ze schudt haar hoofd en zucht: Oh, oh. . . .

Maar als het dan weer zo stil wordt, laat ze haar werk in de steek en gaat met een bezorgd gezicht kijken om de deuren van alle kamers, om te zien. . . .

Anders is het altijd zo stil in dit grote huis, zo benauwend stil soms. . . .

Nu is er drukte en rumoer, maar dit is nog veel erger. . . .

Arnold is thuis.

„De gekke Nol is er weer,” zeggen sommige jongens. Ze hebben hem gezien voor het raam. Hij had een teddiebeer op zijn arm. Ze moesten er om lachen. . . . zo’n grote jongen met een stuk kinderspeelgoed. . . . maar het was, alsof dat lachen toch niet van harte ging. . . .

Arnold is weer een paar dagen thuis, bij zijn vader. Die haalt hem dan van de school, waar hij altijd zijn moet, waar veel meer van die stakkers zijn.

En Arnold is blij, dat zijn vader hem komt halen; hij vindt het heerlijk en hij loopt met een lachend gezicht aan vaders hand, zoals een kleine jongen doet. . . . En hij vertelt allerlei dingen, die niemand begrijpen kan. . . .

Meneer Verburg begrijpt het ook niet allemaal, maar

hij luistert goed en dóet, alsof hij wel alles begrijpt. En thuis gaat hij met zijn jongen allerlei spelletjes doen, heel kinderachtige spelletjes: bouwen met de stenen uit de blokkendoos; als de toren heel hoog is, mag Arnold die omsmijten; ze spelen treintje met de stoelen. Ze bekijken platen uit mooie boeken over vogels en andere dieren en nog veel meer. . . . En ze bladeren in de prachtige platenbijbel en meneer Verburg vertelt daarbij aan zijn jongen. . . . En als Arnold gekke vragen doet of rare dingen zegt, dan vertelt hij het nog eens. . . . héél eenvoudig, dat zelfs het kleinste kind het zou kunnen begrijpen: van den groten Kinder-vriend, die gekomen is om de mensen heel blij en stil te maken in hun hart en om de boze zonden weg te doen. . . .

En dan luistert Arnold heel goed en zegt: „Nog meer vertellen, vader”. . . . en er komt een andere trek op zijn lelijk, wild gezicht. . . .

Meneer Verburg blijft in deze dagen zo veel mogelijk thuis. . . . Dan kan hij zijn Arnold aldoor bij zich hebben. Maar soms moet hij een poosje weg, naar de fabriek. Zijn hond neemt hij dan mee; die loopt in deze dagen schuw door het huis en de tuin. . . . hij is bang voor dien jongen, die hem sart. . . .

Als zijn vader weg is, draaft Arnold door het huis en hij schreeuwt en zingt en doet allerlei dwaze dingen. Hij is nu zo alleen en weet niet wat hij doen moet. Jaantje zou hem wel willen helpen, maar ze kan niet; ze is eigenlijk bang voor dien groten, wilden jongen.

En ze laat hem maar begaan en zucht: „oh, oh”; ze heeft toch zoveel medelijden in haar hart.

Arnold gaat ook in de tuin.

Het is nu bijna voorjaar; de sneeuw is allang weggesmolten en tussen het gras, dat zo fijn groen wordt, bloeien krokusjes: witte en gele en paarse. De knoppen aan de bomen beginnen al te zwellen en aan de seringenboom komen al enkele smalle blaadjes te voorschijn.

En de vogels beginnen al weer te zingen. Een paar merels bouwen al hun nest in een dicht sparreboompje en een koolmees gluurt al vast maar eens in een nestkastje. . . .

De lente is in aantocht.

Maar Arnold ziet van dat alles niets. . . .

Hij holt maar langs de paden, hij wringt zich tussen de struiken door, hij schopt met zijn grote voeten tegen de boomstammen en jaagt achter de vogels. . . . ksscht, ksscht, ksscht! En als de merel met een luid „tsieng, tsieng, tsieng” over de muur vlucht, lacht hij heel luid en schel.

Hij ziet niets van al dat heerlijke daar om hem heen, het is alles zo vreemd voor hem. . . . hij begrijpt niet, wat het is. . . . waarom dat alles zo mooi is. . . .

Hij weet niet, dat God dit alles geschapen heeft en dat Hij elk voorjaar die schoonheid weer opnieuw doet ontluiken. Hij weet niet, dat God groot is en machtig en dat de mensen dat elke dag om zich heen kunnen

zien in de heerlijke natuur. En hij weet niet, dat er in ons hart diepe eerbied en dankbaarheid moet zijn voor al dat schone. . . .

Ach, zijn ogen zien al dat mooie wel, maar het is toch eigenlijk net, alsof hij blind is.

Arme, arme jongen.

Uit het schuurtje, waar het tuingereedschap geborgen wordt, haalt hij een hark en gaat de paden harken. Maar hij trekt zulke diepe gleuven door het natte zand, dat het wel lijkt of hij de paden moet ploegen. Dan haalt hij uit huis een lang eind touw; hij bindt het aan de steel van de hark en gaat langs de paden galopperen: hij is het paard en de hark is een wagen. Hij brieset en hinnikt. . . . en zijn gezicht is rood en wild van opwindning. . . .

De mensen op straat horen hem. Ze begrijpen het wel: „Die jongen van meneer Verburg.

O, wat vreselijk.”

II. ARME KOKKIE

Ka-ka, klinkt het.

Maar Arnold hoort het niet. Hij schreeuwt hard tegen die wagen, die achter een boom bleef haken. . . . door de schok was hij bijna achterover gevallen. . . . Hij trapt een paar keer tegen de steel en draaft weer door. . . . de hark slingert weer mee.

Ka-ka!

Kokkie rekt zich zo ver mogelijk voorover om den jongen, die daar ronddraaft, aldoor te kunnen zien.

En hij roept steeds harder.

Ka-ka!

Arnold blijft staan: hij hoort dat vreemde geluid en kijkt rond naar de boomtoppen....

Ka-ka!

Ah, in de kooi!

Nieuwsgierig komt hij kijken, de hark sleept achter hem aan door het zand.

Hij drukt zijn gezicht tegen het glas en kijkt naar binnen; daar ziet hij de zwarte vogel, die hem nieuwsgierig bekijkt.

Ka-ka, zegt Kokkie vriendelijk.

Maar dan.... o, dan komt er een valse grijns op dat gezicht.... komt er een vreselijk plan op in dat hoofd....

De jongen maakt het touw los van de hark, schuift het grendeltje van de deur en komt de kooi binnen.... het touw neemt hij mee.

Haaa, klinkt het dreigend uit zijn mond.

Kokkie had eerst rustig op dit nieuwe gezelschap gewacht, maar als die jongen eensklaps wild naar hem grijpt, voelt hij het gevaar....

Hij fladdert rond, klemt zich vast aan het gaas en probeert op alle mogelijke manieren aan die grijphanden te ontkomen.... hij schreeuwt van angst....

De jongen wordt driftig, nu het dier hem telkens ontsnapt.

„Hier, hier!” schreeuwt hij telkens met zijn schorre stem.

En juist als Kokkie zich nog tracht te redden door het

gat in de muur, krijgt hij hem bij een vleugel te pakken. Kraaa, kraaa, krijgt Kokkie en pikt woedend in de knellende vingers.

Maar het helpt niet, hij is gevangen. De jongen gaat op de grond zitten, knijpt Kokkie's lijf tussen zijn knieën en bindt het touw om zijn pootjes. . . . heel stijf. . . .

Er is een wrede trek op zijn gezicht en in zijn ogen is een boze, valse glans.

Ha, dat gaat fijn! Hij sleurt Kokkie achter zich aan, zoals hij straks met de hark deed.

Het arme diertje rukt met de pootjes om los te komen uit die knellende strik; zijn uitgespreide vleugels slieren over de grond.

„Oe, oe, kraai,” roept Arnold en doet een harde ruk aan het touw.

Kokkie fladdert omhoog. . . . Weg, wèg van hier, wèg van dien wreden jongen, wèg. . . . in de bomen of op het dak. . . ., maar wèg. . . .

De doodsangst schokt door zijn lijfje en er komt een schor geluid uit zijn keel. . . . kraaa, kraaa. Maar het is of hij van angst niet meer roepen kan. . . .

„Oe kraai,” roept de jongen weer en als het Kokkie gelukt van de grond los te komen, rukt hij dat fladderende zwarte ding weer naar beneden. . . .

Ha, dat gaat fijn! „Oe, oe, kraai!”

Zo gaat het de tuin door.

Kokkie's veren zijn bemodderd, er zit bloed op de zachte grijze nekveertjes en zijn ene oogje is met bloed belopen. . . .

„O, weg van dien wreedaard! O, los uit die strik!”
Maar het touw knelt vast om de spartelende pootjes.
Oe, oe, kraai. . . .
Arme, arme Kokkie. . . .

12. WIE HAD DAT GEDACHT?

De school is uit en vrolijk pratend, schreeuwend en lachend komen de kinderen de straat op. . . . Nu eerst even naar huis en dan komt er nog een fijne tijd om te spelen.

Ruurd Poortman gaat met zijn kameraden knikkeren door de goot. Beurt om beurt werpen ze hun knikker een eind vooruit en dan proberen de anderen dat kleine ronde ding daarginds te raken. Dat gaat moeilijk. En fijn is dat, als je knikker net achter een steen of een hoopje vuil rolt, dan stuiten de anderen er allemaal over heen. Net of zo'n knikker zijn baasje helpen wil.

„Niet zo ver, Ruurd,” roepen de jongens, „zo raken we hem nooit.”

„Hoeft ook niet,” zegt Ruurd, maar hij schuift met zijn voet de knikker toch een eindje terug: „Nou, toe maar.”

Mis! Nu Piet. Ook mis! Alle vijf er overheen of er voorbij.

Ziezo, nu hij. Eerst die van Ouke, die is het dichtst bij. . . .

Hij bukt zich voorover en kijkt scherp om te berekenen, hoe hij gooien moet, zijn hand gaat telkens

naar voren en weer terug . . . hij mikt . . . hij mikt . . .
„Zeur niet zo,” roept Ouke, die ongeduldig zijn beurt
afwacht.

Maar . . . wàt is het, dat Ruurds ogen ineens aftrekt
van die knikker, dat hij het hele spel in de steek laat,
dat hij opspringt en wegrent . . . ?

De jongens weten het niet, maar ze kijken en . . . ze
hollen Ruurd na, die als een pijl uit de boog wegvliegt.
Daar ginds, over de tuinmuur van het stille huis, hangt
iets zwarts . . . het beweegt . . . het fladdert . . .

Ze zijn er al bij: het is een vogel, een kraai.

Hij hangt aan een touw en het is alsof er aan de
andere kant van de muur heel hard aan dat touw ge-
trokken wordt. Maar het zit bovenop de muur ergens
tussen vast.

En hoor: „Oe, oe, kraai!” Een wild-schreeuwende
stem! Arnold Verburg!

Ruurd grijpt toe. Met één ruk heeft hij het touw kapot
getrokken en houdt de vogel in zijn handen . . . hij
voelt bloed aan zijn vingers . . . hij voelt het hartje
heftig bonzen . . . de kop van het diertje hangt slap
en zijn bek is wijd open . . .

„Vlug dat touw van zijn poten,” zegt een der jongens.
Met bedrukte gezichten staan ze te kijken naar dat
trillende vogellijfje.

Ouke heeft een mes: rits, los is het!

En dan: „O, het is Kokkie,” roept Ruurd. „Kijk
maar . . . Hoe kan dat nu?”

Om de linkerpoot zit een smal ringetje . . . het

ringetje, dat vader om Kokkie's poot had gedaan....
Ja, het is Kokkie, hij ziet het nu wel. Maar.... hoe kan dat?

De jongens kijken ongelovig.

Ruurd houdt het diertje voorzichtig in zijn handen en kijkt maar.... kijkt maar.... Ja, ja hoor, het is Kokkie.

Zijn hart bonst van opwinding. Met wijddopen ogen staart hij dan rond, alsof hij daar ergens de verklaring zou kunnen zien van dit wonderlijke....

Kokkie ligt hier in zijn handen.... Kokkie, die wèg was....

„Hier, kraai!” klinkt opeens een harde stem vlak bij hen.

Daar staat een jongen.... Arnold.... hij is door het poortje gekomen en hij kijkt wild uit zijn ogen.... hij heeft een eind touw in de hand....

De jongens staan stijf van schrik. Ruurd drukt beschermend het vogellijfje tegen zijn kiel.... O, die jongen, die wil....

Maar Arnold heeft de prooi, die hem ontsnapt was, al gezien en komt dreigend op Ruurd af.

Verschrikt stuiven de jongens uiteen.

Dan.... met de ene hand houdt hij zijn vogel vast en als die grote jongen zijn handen naar Kokkie uitsteekt, bonst Ruurd met de vuist tegen zijn borst, dat hij achterover op de straat valt....

„Oooh,” schreeuwt hij van schrik en woede.

Het was één ogenblik maar; de jongens wisten niet,

wat er eigenlijk gebeurde, maar er is een vreemde angst in hun hart....

En weg vliegen ze.... wèg....

„Oooh,” schreeuwt die vreselijke stem nog achter hen. Weg.... wèg....

Thuis zet Ruurd zijn vogel in de schuur, sluit de deur en holt in huis.

Moeder is in de kamer en ziet haar jongen binnenvliegen, bleek van opwinding en met een vreemde schrik in zijn ogen.

„Moeder, moeder, Kokkie is er weer en gekke Nol wou hem grijpen.... hij hing aan de muur.... en ik

heb hem geslagen.... o moeder"....

Dan barst hij in snikken uit. Al dat vreemde, dat angstige, dat verschrikkelijke kan hij niet bedwingen. Hij wringt zijn hoofd tegen moeders borst en hij schreit.... „O moeder.... die jongens....”

13. ZO IS HET GOED

Met een beklemd hart ging Ruurd door de dorpsstraat. Hij moest naar meneer Verburg.

Het was al weer drie dagen geleden, dat het vreselijke gebeurd was. En als hij er nog aan dacht, kwam weer dat vreemde, angstige gevoel in zijn hart, als toen hij Arnold geslagen had....

Kokkie was er weer, maar hij kon er niet echt blij om zijn.... al dat andere won het in zijn hart.

Wonder boven wonder was Kokkie het weer te boven gekomen. Wat er met hem gebeurd was, zou wel nooit iemand precies te weten komen, maar hij was er erg aan toe geweest.

Moeder had het bloed van zijn veren gewassen, lysol op de wonden gedaan, omdat alles zo vuil was. En hij had 's avonds al weer iets willen eten. Daar knapte hij van op. Vader had een grote theekist van de zolder gehaald, er gaas voor gemaakt en daar zat Kokkie nu eerst in.

Hij was nog erg schrikkerig; als je voor zijn kooi kwam, kroop hij achter in het hoekje, maar als je dan wat tegen hem praatte, kwam hij weer op de stok zitten en keek je vragend aan.

Vanmorgen had hij al weer eens „ka-ka” geroepen.
„Dat is een goed teken,” zei vader.

En nu moest hij naar meneer Verburg. Die had aan vader gevraagd, of Ruurd eens even bij hem kwam. Hij zag er erg tegen op. Arnold was weg, dat wist hij. Maar meneer zou misschien wel boos zijn.

„Ga er maar gerust heen, hoor jongen,” had moeder gezegd. „Meneer Verburg zal alles wel begrijpen en jij kunt eerlijk vertellen, hoe het gebeurd is.”

Ja, dat was ook wel zo. Maar dat onrustige bleef aldoor in zijn hart, dat wilde maar niet weg.

O, dat hij Arnold geslagen had, dien ongelukkigen jongen, die immers niet wist, wat hij deed. . . . Dat had hij nooit mogen doen, dat speet hem zo erg. . . . dat zou hij ook aan meneer Verburg zeggen. . . .

Maar het was gebeurd!

O, als hij daar weer aan dacht. . . .

Elke avond had moeder met hem gebeden, ook voor deze nare dingen. . . . ook voor Arnold. . . .

Dan werd het wel rustiger in hem, maar nu. . . .

Jaantje deed open.

„O, ben je daar,” zei ze vriendelijk, „kom maar binnen.”

„Goed je voeten vegen, hoor. Of anders maar op je blote voeten.” En lachend liep ze voor Ruurd uit de gang in.

Ze bracht hem in de kamer van meneer Verburg. Die zat aan een groot schrijfbureau, waarop heel veel boe-

ken en papieren lagen.

„Zo Ruurd, ben je daar al,” zei meneer en gaf hem een hand.

„Nou, ik ben heel blij, dat ik je zie. Ga maar zitten, jongen. Dan kunnen we eens praten.”

Ruurd keek verlegen de mooie kamer rond. Wat deftig was het hier allemaal: een grote kast met boeken stond er, prachtige schilderijen hingen aan de wand. Boven het schrijfbureau hing een groot portret van een vrouw. Ruurd begreep wel, wie dat was. . . . Voor een der vensters stond een groot aquarium, waarin heel mooie, wonderlijke vissen zwommen. Door de ramen keek je in de tuin, die mooie tuin, waarover hij al zo veel gehoord had. Op het grasperk voor het ene venster stond een leuk huisje op een paal. . . . er hing een rist olienootjes aan. . . .

Nu zat hij hier in een kamer van „het stille huis”. Vroeger had hij vaak gedacht, dat het daar binnen wel heel akelig en triest zou wezen, maar dat was niet zo. . . . Ja, het was hier wel heel stil, maar toch niet zó, om er bang van te worden, eigenlijk was het wel vriendelijk hier. . . .

Als dat andere er nu maar niet was, waarvoor hij hier zat. . . .

Meneer Verburg was voor het venster gaan zitten. „Ja Ruurd,” begon hij, „je hebt natuurlijk wel begrepen, waarom je even hier moest komen. En misschien ben je wel bang geweest, dat ik heel boos op je zou zijn. Maar dat is niet zo, mijn jongen.”

De stem klonk vriendelijk.

Ruurd keek verlegen naar de grond; hij voelde het bloed naar zijn hoofd stijgen en stotterde:

„Ja meneer. . . . maar het spijt me zo. . . . ik heb. . . . ik wou. . . .”

De woorden wilden niet over zijn lippen komen. En hij had vooraf zo goed geweten, wat hij zeggen zou....

„Och ja, Ruurd, ik begrijp het wel. Jij wou je vriendje verdedigen, die in nood zat. Dat was goed van je. En ik vergeef je, dat je. . . .”

Meneer Verburg zweeg en keek peinzend door het raam naar buiten. Het was of er plotseling een donkere schaduw trok over dat vriendelijke gezicht, alsof die ogen daar in de zonnige tuin den ongelukkigen jongen zagen lopen. . . .

Het bleef een poosje stil in de kamer.

Buiten koerde een houtduif in de hoge beuk.

In het aquarium plonsde even een vis.

Toen, terwijl hij nog steeds naar buiten bleef turen, zei meneer Verburg zacht:

„Mijn jongen. . . . mijn Arnold. . . . denkt, dat zo'n vogel een stuk speelgoed is. . . . En dan voor zulke wrede spelletjes. . . . arm diertje. . . . Je moet het hem maar vergeven. Hij weet niet beter. . . . mijn arme jongen. . . . hij weet niet beter. . . . en het is alles toch zo mooi. Maar we moeten niet boos op hem zijn. . . .” Hij zei het zo zacht, alsof hij in gedachten tot zichzelf sprak.

„Nee meneer,” antwoordde Ruurd fluisterend, maar het leek wel of meneer het niet meer hoorde. Zijn ge-

dachten waren niet meer bij den jongen hier bij hem in de kamer, maar bij dien anderen jongen, die ver weg was. . . . zijn eigen jongen, dien hij zo liefhad. . . .

Ruurd zag de droefheid op dat gezicht, dat donker afstak tegen het lichte vlak van het raam; dat vriendelijke gezicht van dien man, die niet eens boos geworden was, omdat hij, Ruurd, zijn ongelukkigen jongen toch geslâgen had. . . . O, wat zou hij nu gaarne willen zeggen, dat hij er zo'n berouw over had, dat hij hem ook nog dit verdriet had aangedaan door zijn onnadenkendheid, maar hij durfde nu niets zeggen, hij kon niet. . . .

Eensklaps stond meneer Verburg op, nam een kaart van zijn bureau en legde die voor Ruurd op de tafel. „Kijk eens,” zei hij, en zijn stem klonk nu heel opgewekt, „die heb ik voor je klaargelegd.”

Ruurd keek. . . . het was: een foto van Kokkie.

„Ja,” zei meneer, „ik maak van al mijn vrienden een portret. Ze gaan meestal zo gauw weer weg en dan zie ik ze nooit weer. Die snaak heeft mijn toestel eerst lelijk uitgescholden. Maar nu zit hij daar zo parmantig te kijken.”

Ruurd kon zijn ogen en oren niet geloven. Een prachtige kiek van Kokkie! En voor hem!

„Dank u vriendelijk, meneer,” zei hij met een kleur van blijdschap.

„Die prik je maar aan de wand, boven je bed. Dan kun je nog vaak naar hem kijken. De echte Hans blijft toch niet bij je, is 't wel?”

„Hij heet Kokkie, meneer.”

„Zo,” lachte meneer Verburg, „dat is een leuke naam. Maar dat wist ik natuurlijk niet. Ik noem alle torenkraaien Hans.

Maar zeg eens, Ruurd, je wilt hem toch niet vast houden, als hij weer flink is?”

„Nee meneer, als hij beter is, laten we hem los.”

„Prachtig,” zei meneer Verburg.

„Kom, nu moet je nog maar eens zien, waar je vriendje zo lang gewoond heeft.”

Ze gingen de tuin in. Eerst natuurlijk naar de kooi.

„Dat is het ziekenhuis van ons dorp,” zei meneer lachend, „het vogelziekenhuis.” En hij vertelde, hoe Kokkie hier gekomen was. „Dat is wel heel wonderlijk gelopen,” zei hij.

Ze liepen door de paden, de héle tuin door, en meneer vertelde van al de planten en de vogels, die ze zagen. Ze keken naar het merelnest, waarin het eerste ei lag, ze lachten om een winterkoninkje, zo’n kleine dreumes, die op de pompzwengel zijn helder liedje zong.

Ruurd luisterde en keek.... Het was, of hij in een sprookjestuin liep.... Zijn ogen glansden van een vreemde blijheid....

En met die blijheid in zijn hart en de foto onder zijn kiel ging hij naar huis....

Een paar dagen later werd Kokkie uit de theekist gelaten.

Ka-ka!

Hij sloeg zijn vlerken uit en verdween over het dak.
Nu woont hij misschien in de toren of in een der holle
bomen.

Nu vliegt hij mee in de jolige kraaientroepen, die over
het dorp trekken.

Nu zwerft hij mee de velden in, de bossen door.

Nu is hij een vrije, vrolijke vogel in de wijde, hoge
luchten.

En zó is het goed.

INHOUD

	Blz.
1. Kokkie	7
2. Zo zijn mijn manieren . . .	13
3. Wie had <i>dat</i> gedaan? . . .	18
4. Het baasje	24
5. Zo'n dief	32
6. Ik wil mee	39
7. De Zwerver	45
8. Het stille huis	48
9. Nog een poosje, en dan....	53
10. Arme jongen	57
11. Arme Kokkie	61
12. Wie had dat gedacht? . . .	64
13. Zo is het goed	68

Wist je dat de firma Callenbach te Nijkerk graag rechtstreeks of door middel van een boekhandelaar een catalogus zendt, waarin de titels staan van heel veel mooie boeken?

Vraag die catalogus maar eens aan.
